

Cruce de caminos

La octava publicación de la editorial Diálogo en la colección «Libros muy ilustrados» nos ofrece un mítico viaje entre formas, colores y emociones, de la mano de un maestro que siempre regresa a sus orígenes orientado por sus sentidos.

La editorial Diálogo publica en su colección infantil: *Tres viajes*. Jordi Botella y Miguel Calatayud, autores del texto y de las ilustraciones respectivamente, han logrado crear una obra unitaria y armónica, en la que las palabras de la narración en prosa se distribuyen como en estrofas poéticas, perfectamente ensambladas, sobre páginas ilustradas y coloreadas en su totalidad. Una gran variedad de formas y gamas cromáticas es lo primero que cautiva la vista del destinatario de este objeto artístico, quien no necesariamente ha de ser un niño en el sentido cronológico del término: equilibrio entre colores cálidos, templados y fríos, que se alternan de forma gozosa y amena, en sintonía con los cambios de estación en la naturaleza o las variaciones en el estado anímico del protagonista; diversidad de ocre, naranjas, marrones, verdes, malvas, azules... armonía bulliciosa de formas con líneas curvas, angulosas y rectas componiendo figuras de reminiscencias cubistas; todo ello unido en ilustraciones que evocan el mundo onírico del surrealismo. Pero sobre todo, originalidad y clasicismo son las características que se suman a adorar a este artista reconocido con varios premios. Miguel Calatayud compagina la ilustración de libros con diversas actividades de creación gráfica.

«Érase una vez un maestro que vivía en un pueblo rodeado de montañas». Así comienza la narración, un cuento en el sentido más clásico del término como puede también apreciarse por su broche final, que incluye las palabras

TRES VIAJES

JORDI BOTELLA

IL·LUSTRACIONS DE MIGUEL CALATAYUD
COL·LECCIÓ «LIBROS MUY ILUSTRADOS», 8

34 PÁGINES

EDITORIAL DIÁLOGO, VALÈNCIA, 2005

«Desde entonces...» para explicar un *cruce de caminos*, y una enseñanza fruto de las andanzas del maestro: «si afinas el olfato, abres bien los ojos y aguzas el oído, entre las estrellas encontrarás el camino.» Un camino que el entrañable personaje, tan amante de su tierra como curioso y buscador de la magia por cualquier rincón del mundo, ha marcado durante el trayecto con ramitas de tomillo, romero y pebrella «Para no olvidar sus orígenes» y para poder orientarse a la vuelta «siguiendo el aroma». Similar función desempeñan los cantos de jilgueros y verderones que el viajero iba dejando a su paso en el segundo de sus viajes, o las almendras, aceitunas y bellotas en el tercero, sustituyendo el olfato por el oído y la vista sucesivamente. Se trata pues de un maestro viajero, soñador, nostálgico y humilde, que aprecia el valor de los sentidos, la naturaleza, los orígenes... Pero sobre todo, con su experiencia, enseña a luchar pacientemente contra uno de los miedos más arcaicos y muchas veces inconsciente del género humano, el miedo a perderse entre los múltiples caminos, las infinitas distancias... el temor a no volver a encontrar los orígenes que a uno le identifican o a perder aquello que da sentido a la vida propia.

Jordi Botella alterna la escritura en diversos géneros literarios con la docencia y la gestión del I.E.S. «Pa re Vi toria» de Alcoi. También ha asumido trabajos de responsabilidad vinculados a la gestión cultural.

Nieves Avilés

Una casa misteriosa

El trébol de esmeraldas, es una novela de fantasías y verdades que narra la historia de dos niños que por diferentes causas se encuentran sin la compañía de sus padres. A partir de su primer desencuentro, el chico observa la manera de comportarse de su prima, llegando a comprender que aún caminando por distintos caminos se pueden alcanzar las mismas conclusiones.

EL TRÉBOL DE ESMERALDAS

LUCÍA BAQUEDANO

IL·LUSTRACIONS D'ALFONSO ABAD

COL·LECCIÓ «CALCETÍN ROJO», 15

122 PÀGINES

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2005

La producción literaria infantil y juvenil es el medio para iniciar a los chicos en la lectura sin tener que acudir a las obras de adultos. Por fortuna son varias editoriales valencianas las que nos ofrecen un número importante de colecciones y títulos de obras como recurso necesario para la formación y divertimento de los más jóvenes, lectores exigentes que necesitan ampliar el ámbito de sus experiencias.

Los autores saben que deben ser diestros en este campo y conocer perfectamente el mundo del joven para conseguir despertar su interés.

Lucía Baquedano, experta en este tipo de literatura, nos entrega por medio de la editorial Algar, la novela que lleva por título: *El trébol de esmeraldas*, este es un libro que aúna dos características importantes en la nove-

la para niños, una parte cotidiana y otra fantástica.

La autora ha estudiado la psicología de sus dos protagonistas y sabe que el comportamiento que desarrolla Inés, una niña de personalidad dulce, reflexiva y romántica, no tiene, en principio, nada que ver con «el tipo duro», aun cuando nobles sentimientos, que es Tomás, muchacho que necesita como el agua, la atención de sus mayores.

Lucía Baquedano utiliza como medio de expresión literaria una estructura en forma de Diario, de este modo puede narrar, en primera persona, unos sentimientos que los niños nunca se atreverían a manifestar públicamente, consiguiendo de este modo, un acercamiento entre los protagonistas y el lector que se convierte en el depositario de sus más íntimos secretos.

Cuando la niña escribe en su diario el detalle de su vida, leemos: «(...) crujen los sillones de mimbre, y además, cuando hace mucho viento se cuele por los agujeros de las cerraduras y parece que alguien silba detrás de las puertas». Mientras, Tomás anota en el suyo: «Los Banestos nos han acribillado lanzándonos unas espigas que se clavan en la camiseta como si fueran flechas. Son unos idiotas y yo no les aguanto más». Página tras página se nos presenta la evolu-

ción de los dos chicos, Tomás ya no desprecia los libros, incluso le agrada escribir en su diario –es como un amigo con quien compartir los secretos. Inés va comprendiendo la manera de ser de su primo, incluso le agrada.

Como podemos observar la autora contrapone dos caracteres, dos sensibilidades que se van uniendo hasta que, al fin, surge la amistad entre Inés y Tomás.

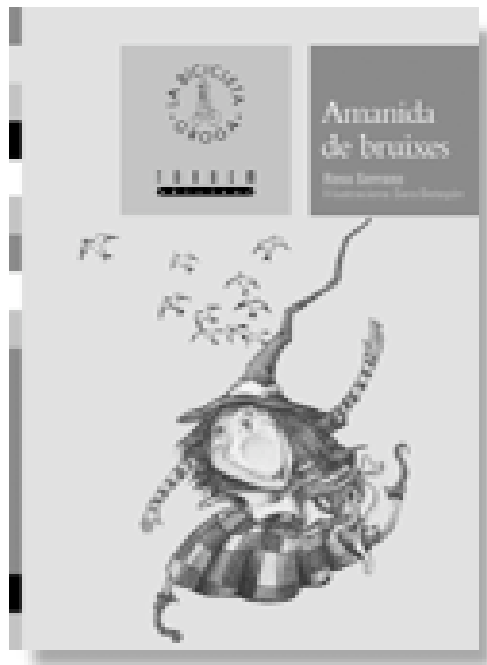
Los dos niños atraídos por el misterio de lo prohibido, deciden indagar lo que hay en el piso superior. Allí entre el polvo de los años, encontraran, junto al fantasma de una mujer desconocida, un verdadero tesoro.

Cada uno por su cuenta los niños son protagonistas de unos acontecimientos que al principio no comprenden, pero que poco a poco van integrando en su propia personalidad y descubren que sólo ellos podrían encontrar en el pasado, unos hechos que, de alguna manera, condicionan el presente.

M^o Teresa Espasa

De la bola de cristall al PowerPoint

Rosa Serrano pinta dos reunions de bruixes: la primera és un clàssic akelarre a la Vall de Batzan, un lloc amagat i boirós, el segon encontre es produïx molts anys després a Benidorm, les bruixes s'han modernitzat, viatgen en autobús i s'allotgen en un macrohotel.

AMANIDA DE BRUIXES

ROSA SERRANO

IL·LUSTRACIONS DE SARA BETEGÓN

112 PÀGINES

COL·LECCIÓ «LA BICICLETA GROGA», 28

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2005

Les bruixes del llibre –una nova edició del publicat amb el mateix títol per La Magrana el 1994– són divertides i simpàtiques, volen ser tremendes i resulten inofensives. Llampbruixa, Berruguïda, Honoriscausa, Erroldina, són bruixes tradicionals, espantades de les innovacions tecnològiques i amb la intuïció que acabaran tancades en un MEBEF (Museu Etnogràfic de les Bruixes i d'altres Éssers Fantàstics), només Rapi-derta vol motoritzar-se i comprar-se una Granerette 405.

Transcorren molts anys i les coses canvien, a la segona part del relat les bruixes viatgen a Benidorm en un autobús darrer model, al qual no li falta cap detall «de línia perfecta, aerodinàmic, estèreo i palcolor», es presenten i enumeren les seues ocupacions actuals amb la projecció d'un Power Point. De les antigues bruixes ja no se sap res i les noves Velodrina, Berrugugú, Meteorita, Nuvolet d'Argent i Cristiandorina, adoren la velocitat, la bellesa perfecta, són expertes tècniques atmosfèriques o dissenyadores. En aquest punt, el text és un cant alegre a la vida moderna, ja no hi ha volta enrere, el món s'ha modernitzat i les Bones Bruixes organitzen un congrés a l'alçada de les circumstàncies. Per acabar la reunió es passa la pel·lícula de Joseba Spiiiilber g, *Lola l'heroï* -

na d'una ikastola. La vella Lola és una bruixa famosa per la perversitat amb que solia tractar els infants i que acaba en mans d'un grup d'alumnes d'una ikastola. Rosa Serrano fa una porme-noritzada descripció per seqüències del film amb indicacions sobre els diferents plans, un afegit que té moments graciosos, però que no su portaran els que odien que els contenen pel·lícules i que perfectament es podia haver evitat.

En el seu conjunt, la publicació sense índex, transmet una certa sensació de precipitació. Els acudits i les anècdotes, que són amenes i imaginatives, se succeïxen massa ràpidament i en general manca una estructura que les cohesione, el ritme que els done el sentit. Per altra banda, les il·lustracions a color són excel·lents, plenes de figures divertides en escenaris curiosos. A més, sovint enmig del text s'han ressaltat determinades frases en majúscules o amb colors i caràcters especials, la qual cosa contribuïx segurament a agilitzar i a fer més atractiva la lectura als infants.

Imma Gandía

Comencen les aventures dels bessons

Germans bessons quasi idèntics ens introduïx en les vides de Jordi i Beatriu, dos germans bessons que viuen a Benimassa, el poble imaginari on tothom es coneix. Allí viuran una aventura i començaran a tindre les seues primeres discrepàncies.

GERMANS BESSONS QUASI IDÈNTICS

DOLORS JIMENO

IL·LUSTRACIONS DE CARLES SALVADOR

COL·LECCIÓ «SALTAMARTÍ», 18

42 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2005

Jordi i Beatriu són dos germans bessons quasi idèntics. I diem quasi perquè ja al començament veiem com Beatriu s'interessa per diferenciar-se del seu germà, farta dels comentaris de la gent del poble sobre el seu paregut. Quan compleix deu anys, la germana decidix deixar-se els cabells llargs perquè vol fer-se una trena. Així, una mica més individualitzats, els ara ja 'quasi' idèntics repren en les seues aventures al poble, un espai imaginari que permet els jocs a l'aire lliure, el contacte amb els animals o les escapades amb bicideta, en definitiva, la vida als pobles que propicia el contacte diari amb la natura i els animals.

En una de les seues escapades amb les bicidetes, els xiquets troben cinc gatets acabats de nàixer i la seua preocupació per ells els durà a tota una sèrie de converses i enraonaments amb els seus pares per tal d'aconseguir quedar-se amb dos dels gatets. Mentrestant, els protagonistes hauran de fer tota mena de peripècies per a tindre cura de la mare i dels cinc gatets, i tot amb l'ajuda d'un gos, el Pinqui, que contra tot pronòstic estima també els seus eterns enemics. Finalment, els xiquets entenen els motius dels pares i arriben a un acord prou satisfactori per les dos parts.

La història dels dos bessons quasi idèntics ens permet analitzar algunes qüestions d'interès per als més menuts. Introduïm conceptes bàsics per als primers lectors, com ara la passió per la lectura ja des de la infància (Beatriu, llig fins i tot un llibre sobre mitologia grega i romana que el seu germà li duu de la biblioteca de l'escola), l'amor i el respecte als animals (els dos xiquets mostren preocupació i interès pel benestar dels petits gatets que troben en un solar), l'amistat i l'entenen entre germans o el respecte als pares i la qualitat d'una vida a l'aire lliure i en contacte amb la natura.

Són molt valuoses les il·lustracions que acompanyen el llibre, que permeten que els lectors imaginem més clarament els protagonistes i els seus companys d'aventura i fan molt més atractiva la història. Potser, prompte trobem un segon llibre a Brosquil on Jordi i Beatriu, de la mà de la Dolores Jimeno, ens conten una altra aventura viscuda als carrers de Benimassa o a qualsevol altre indret del món; amb ells es pot començar perfectament una sèrie d'històries que els mantinguen com a protagonistes. El llibre ens obri l'interès per més aventures, per conèixer una mica més dos personatges que de segur agradaran als més menuts.

Sònia Martínez Icardo

El drac que arribà a ser rei

Mei-Mei vol ser rei és un relat adreçat al públic infantil que conta la història d'una princesa que es disposa a recuperar les joies de la seua família, les quals van ser robades per un drac. Una narració que treballa uns valors universals.

MEI-MEI VOL SER REI

MERCÉ VIANA

IL·LUSTRACIONS DE FELIP BALDÓ

«XV PREMI CARMESINA DE NARRATIVA INFANTIL», 2005

COL·LECCIÓ «ELS LLIBRES DEL GAT EN LA LLUNA», 28

79 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2005

La princesa Aluci, del regne de Meliconfit, veu, estranyada, com al seu país la família reial no duu corones d'or ni de pedres precioses. Ans al contrari, són de cartó, i més aviat no massa boniques. Després d'indagar el motiu de la situació, descobrirà que és perquè el dragó Mei-Mei les va furta feia temps, com a conseqüència d'una terrible brega amb els avantpassats de l'hereua al tron. Serà a partir d'eixe moment quan la jove, filla del rei Francesc I l'Ocupat i la reina Maríné l'Agraciada es disposa a recuperar-les de mans del drac. A més, la fada del regne, Tintilineteta, ja havia profetitzat que seria la princesa qui les retornaria als seus propietaris primers. El camí, ple d'obstacles, serà vençut per l'enginy i la saviesa d'Aluci, la qual anirà avançant mitjançant la resolució d'enigmes, i d'en devinalles, enfront d'un cocodril, o enfront del mateix drac *lladre*. Curiosament, el drac *-lladre*, acabarà sent coronat rei per uns dies, tal com era el seu desig. Mercé Viana traça des de l'inici de la història una narració viva i àgil que duu el lector a anar comprenent la filosofia final de l'obra. La voluntat i el desig de la jove princesa, el seu anhel de recobrar allò que creu seu, fa que el regne de Meliconfit pugui recobrar les corones. Un desig que no estarà

exempt de riscos i perills, com la majoria de camins que la vida mateixa traça. I, d'altra banda, el penediment del drac aplanarà més encara el camí. L'obra *Mei-Mei vol ser rei* va obtenir el XV Premi Carmesina de Narrativa Infantil 2005, patrocinat per la Mancomunitat de municipis de la Safor. En el decurs de la història, s'hi albira un diàleg divertit, una estructura ben traçada, i també el treball d'uns valors universals. Al capdavant, una història fàcilment comprensible, tòpica pels continguts i la narració, i que s'acobla a les necessitats del docent que ha d'implicar els més joves en la lectura. No debades, la publicació aporta un quadern de propostes didàctiques referides a la història. L'obra està escrita amb un model de llengua assequible, sense massa concessions literàries, i recurrent de tant en tant a l'endevinalla com a recurs. Amb *Mei-Mei vol ser rei*, Mercé Viana continua la seua tasca literària, la qual ja ha donat més de quaranta obres de literatura infantil i juvenil, i altres tantes de caire didàctic. Ha estat guanyadora de diferents premis literaris, premis d'innovació educativa de la Conselleria de Cultura i diverses beques literàries de la Diputació de València.

Agustí Hernández Dolz

Al mal tiempo buena cara

Una niña descubre que en la vida no siempre salen las cosas como queremos, pero esas contrariedades lejos de ser un engorro se convierten en un aliciente para conocer gran infinidad de alternativas. Una fórmula que nos ayuda a vivir con alegría y saber enfrentarnos al mundo.

AIXÍ ÉS LA VIDA

ANA-LUISA RAMÍREZ

IL·LUSTRACIONS DE CARMEN RAMÍREZ

TRADUCCIÓ DE MARC GRANELL

COL·LECCIÓ «DIÀLOGO INFANTIL.
LIBROS MUY ILUSTRADOS»

30 PÀGINES

EDITORIAL DIÀLOGO, VALÈNCIA, 2005

Així és la vida es un cuento breve escrito por Ana-Luisa Ramírez con ilustraciones de su hermana Carmen Ramírez. Una auténtica sintonía entre las dos hermanas confluye en este libro, en el que tanto el texto como las ilustraciones nos transmiten la alegría de vivir, pero no de una manera tonta o banal, sino todo lo contrario, haciéndonos conscientes de todo lo que conlleva la existencia.

El relato nos muestra de la mano del personaje de una niña las contrariedades y sin sabores ante los cuales nos tenemos que enfrentar los seres humanos desde que nacemos. En el texto se nos familiariza con cosas tan comunes como el hecho de no tener todo lo que se desea, y nos enseña a convivir con el mal, con los contratiempos, con nuestros cambios de humor, con la muerte, la enfermedad la soledad, la ausencia de las personas queridas, la falta de ca-

riño... En definitiva, nos enseña la esencia de la vida. Un texto muy didáctico, sensible e inteligente para enseñar a los niños y las niñas a comprender las vicisitudes que entraña el vivir, para ayudarles a ser más conscientes de que no todo pasa por obtener siempre lo que uno quiere, para enfrentarse a la vida con optimismo, un texto que con mucha sutileza ayuda al niño a madurar.

Així és la vida es un cuento lleno de perspicacia, muy sagaz, que aborda un tema esencial en la narrativa clásica: las dificultades a las que nos enfrenta la vida, pero en lugar de hacerlo desde la perspectiva de la magia o la fantasía utiliza la realidad, hechos cotidianos que hacen que el niño se sienta más involucrado y que de alguna manera traslade la experiencia de la narración a su vida diaria. Una fórmula excelente para que se aprenda a incorporar los procesos de conocimiento al proceso de crecimiento personal.

Las ilustraciones de Carmen Ramírez son elocuentes, divertidas, llenas de color, muy adecuadas al texto, lo complementan de tal forma que adquieren tanta relevancia como las palabras. Son imágenes que no sólo adornan el contenido del texto, sino que ayudan a la explicación del mismo. Los dibujos de Carmen Ramírez transmiten mucha

vivacidad y nos recuerdan los recortables, las pegatinas, nos invitan a tocar y jugar con ellos como si fueran animados, son de trazos sencillos y a la vez llenos de fuerza, comunican alegría y diversión.

La colección «Diálogo infantil» coordinada por Vicente Vilana y diseñada y producida por Miguel Calatayud, tiene ya 8 libros publicados y todos ellos se caracterizan por su cuidadosa edición, papel, tamaño del libro y, por supuesto, las ilustraciones. Los libros de esta colección son una propuesta gráfica de gran calado que permiten que los niños se adentren en el mundo de las letras y de la imagen de forma agradable, divertida, con sentido del humor y con actitud positiva, sobre todo, por el protagonismo y la potencia del color. Una colección que lleva una trayectoria impecable y tiene por delante un futuro prometedor.

Lourdes Rubio

En tiempos de Carlomagno

«Un paso más y el País de los Cuentos, con su Círculo os habrá tragado, un nuevo mundo se extenderá enigmático y desconocido ante vuestros ojos. Un mundo para viajeros con más curiosidad que miedo... ¡pero cuidado! Hay gloria para los valientes, trampas para los poco precavidos y olvido para los desafortunados».

LA PIEDRA DEL MONARCA

ARTUR BALDER

365 PÁGINAS

THE MAGIC RIDER, ALACANT, 2004

Confieso que, cuando leí, «porque son de tal condición los mortales, tienen tan extraña inclinación a lo vedado, que en prohibiéndoles alguna cosa, por el mismo caso la apetecen y mucho más por conseguirla. No es menester más para que una cosa sea buscada sino que sea prohibida» (Baltasar Gracián, *El Criticón*), no pude evitar plantearme que tal vez si se prohibiera la lectura... En fin, deseché rápidamente dicho pensamiento, a la vista de ciertos sucesos editoriales. Creo que no se puede negar que el mercado de la literatura infantil y juvenil actual goza de muy buena salud en lo referente a la literatura fantástica, a tenor de la cantidad de autores que dedican sus esfuerzos a ella y a las cifras de venta. Tras la saga de J. K. Rowling y la recuperación de las obras de J. R. R. Tolkien y C. S. Lewis, gracias a sus adaptaciones cinematográficas y convertidas, por su calidad, en referentes

y clásicos de un género que comienza a configurarse a finales del siglo XVIII, adscrito al Romanticismo, surgen nuevas propuestas que, entre sus méritos, están el haber logrado que la población lectora más joven no cuestione el número de páginas de un libro (ahí es nada), dada la expectativa de disfrute que ya provoca el género.

A Cornelia Funke, Philip Pullmann o el más reciente Christopher Paolini, les han surgido serios competidores nacionales.

Artur Balder (Alicante, 1974), artista prolífico (cine, música, pintura, fotografía) se adentra en el ámbito de la literatura con *La Piedra del Monarca*, mezcla de relato de aventuras juvenil con claros ingredientes de viaje de iniciación del protagonista/héroe Curdy y situado en un espacio y tiempo concretos: el reino de los francos en el 771 d.C. y con Carlomagno como uno de sus protagonistas. Balder rinde homenaje al mundo de los cuentos al desarrollar gran parte de la narración en el País de la Fantasía, allí donde quedarán en suspenso las leyes que rigen lo Racional, un lugar «en el que incluso las cosas más inverosímiles podrían ser ciertas», poblado por todo tipo de seres pertenecientes a la tradición cuentística europea: duendes, elfos, enanos, gigantes,

dragones, unicornios, niflunfos... Y donde, sobre todo, surgirán más preguntas que respuestas. Un mundo, pues, que nos exige un pacto de credulidad, el mismo que acepta un niño al escuchar las palabras mágicas *Erase una vez...*, pacto que se inicia, realmente, cuando Curdy, pelo de cobre, en compañía de sus mejores amigos traspasa la Puerta Cerrada, gracias a una llave mágica, y se adentra en el territorio del Uno con el fin de robar al gigante Toon, usurpador del trono del Monarca, el Elixir de las Tres Gotas que contienen la Prudencia, la Inteligencia y la Fuerza antes de que Aunor, el Nigromante, con ocedor de los mayores secretos de la Alquimia, lo consiga para poder cumplir el encargo de forjar una espada imbatible cuyo mango, al contenerlas, hiciera triunfar a Carlomagno, rey de los francos y, así, crear el primer imperio europeo tras la caída del Imperio Romano. De lenguaje ágil como corresponde a la narración de aventuras, con un claro predominio de la descripción, dado que se nos dan a conocer nuevos universos, *La Piedra del Monarca* se lee con avidez a pesar de la persistencia de algunos errores ortográficos.

Ana Isabel Caro

Mirant les fotos de l'àlbum...

Les fotos de Fermí, un senzill llibre originalíssim, tant en narració com pel que fa a les il·lustracions, és una creació de Felipe Giménez, el qual es fica amb molta gràcia dins el cap i la pell d'un xiquet, darrere dels seus ulls i la seua mirada.

LES FOTOS DE FERMÍ

TEXT I IL·LUSTRACIONS DE FELIPE GIMÉNEZ

COL·LECCIÓ «EL TRICICLE», 33

24 PÀGINES

TÁNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2005

Fermí podria ser qual sevol xiquet del nostre temps si parem esment al contingut dels seus comentaris i el missatge que vol enviar-nos, però l'àlbum de fotos que arriba a les nostres mans i la seua manera d'expressar el que estes imatges signifiquen per a ell són únics i tenen la virtut de commoure'ns al mateix temps que ens dibuixen un somriure als llavis.

Les fotos de Fermí estan representades il·lustrativa ment per uns dibuixos traçats i colorejats amb la senzillesa amb què podria haver-ho fet la mà d'un xiquet. Els dibuixos semblen adherits a la pàgina en blanc com si de fotos en un àlbum familiar dels clàssics es tractara. Esquematisme, expressivitat, simplicitat, dinamisme, originalitat, són les paraules que acudixen a la nostra ment en els instants de contemplar les il·lustracions del treball de Felipe Giménez. Mijantçant unes fotos peculiars, Fermí va presentant la seua família, els seus

amics, coneguts, i fins i tot alguns objectes que per a ell són especialment significatius. Però el nostre xiquet no es conforma a posar un nom a cada imatge, sinó que hi afegix comentaris molt reveladors pel que fa a les seues impressions, o els sentiments i records en relació amb elles, o més aviat amb la persona, animal o cosa representada en la foto. Fermí ens conta, per exemple, que no li agrada mirar el retrat del casament del pare i de la mare «perquè no sé on estava jo aquell dia i ningú m'ho explica bé». Davant la imatge de l'avi, el nostre xicotet narrador recorda el que va sentir quan va morir i l'oncle el va portar a veure'l «perquè la mare i el pare no sabien què fer de tan tristos com estaven», i tot seguit ens mostra la foto d'un martell que l'avi li havia regalat: «quan l'utilitze me'n recorde, d'ell. I m'agrada». Una de les il·lustracions més commovedores, tant per la seua extrema simplicitat com per les paraules que l'acompanyen, que semblen eixides dels llibres d'un xiquet autèntic –de qualsevol xiquet que haja patit les perllongades absències dels pares–, és la que representa el buit d'un espai de la casa, amb l'única presència d'un llum encés: «Aquesta és la foto de quan el pare i la mare se'n van a tre-

ballar i jo em quedé sol, i tarden, tarden... i jo a vegades estic avorrit i a vegades els trobe a faltar». Entre les més divertides trobem unes figures humanes que semblen fer acrobàcies: «són els amics del pare, que estan mig penjats». Tampoc podem evitar un somriure, encara que per diferent motiu, quan, a propòsit d'una de les àvies, Fermí recorda: «Una vegada vaig abocar el café amb llet i vaig pensar que s'enfadaria, però no em va dir res, i aquell dia la vaig estimar encara més». En definitiva, gràcies a Fermí i al seu creador podem gaudir d'un llibre entranyable que amb petits i poquets traços –lingüístics i gràfics– molt peculiars retrata la realitat de moltes famílies.

Nieves Avilés

Manuals per a «pares maniàtics»

La nova col·lecció d'Edicions del Bullent, «Adolescentes», enceta una línia de manuals d'autoajuda sobre el que es coneix com «el moment dels grans canvis», el període per excel·lència dels trastorns del sentiment d'identitat.

RESPUESTAS A 100 PREGUNTAS SOBRE LA ADOLESCENCIA

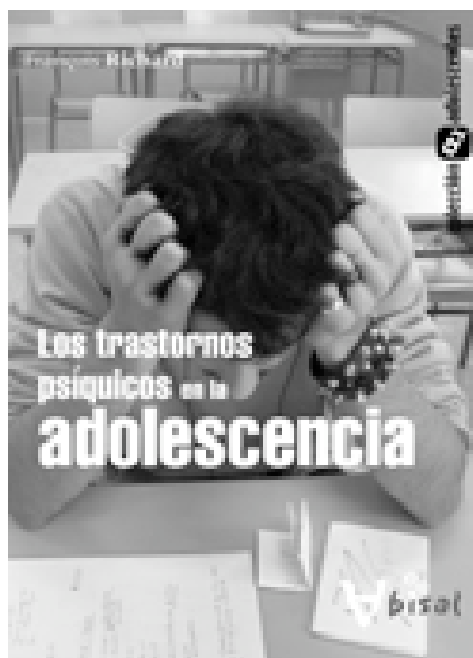
PHILIPPE JEAMMET

TRADUCCIÓ D'ENRIC PONS SEGUÍ

COL·LECCIÓ «ADOLESCENTS», 1

251 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2005

LOS TRASTORNOS PSÍQUICOS EN LA ADOLESCENCIA

FRANÇOIS RICHARD

TRADUCCIÓ D'ENRIC PONS SEGUÍ

COL·LECCIÓ «ADOLESCENTS», 2

134 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2005

L'interés pel món de l'adolescència comença a ser una constant en la línia editorial d'Edicions del Bullent. Fa aproximadament un any, la veterana editorial valenciana llança la col·lecció «Claus per a entendre el món», un conjunt d'assaigs sobre temes d'actualitat recent, adreçats al públic adolescent. Ara és el torn de la col·lecció «Adolescentes» –sorgida de la col·laboració amb HEBE. Fundació Valenciana. Salut Mental i Adolescència– i que s'inaugura amb dos traduccions d'especialistes francesos en psicologia i psiquiatria: *Respuestas a 100 preguntas sobre la adolescencia* de Philippe Jeammet i *Los trastornos psíquicos de la adolescencia* de François Richard. Tots dos compartixen temàtica, però divergixen en l'enfocament triat, així com en el perfil del lector al qual s'adrecen. I a pesar del nom, la col·lecció no ha estat concebuda per a un públic adolescent –tot i que no l'exclou–, sinó per al col·lectiu d'adults que envolta el jove en un període de dubte, con tradiccions i inseguretats: pares, germans grans, professors, metges, psicòlegs, etc. Philippe Jeammet presenta un compendi de les cent preguntes més freqüents que li han estat plantejades en la seua consulta de psicòleg i oferix respostes amb un to divulgatiu i accessible per a qualsevol tipus de públic: del *peering* a l'anorèxia, tot passant pel fracàs escolar, l'addicció als videojocs i a la televi-

sió, l'apatia, la sexualitat o l'abstracció. El volum representa, doncs, una mena de consultori portàtil que pot ajudar com a orientació, però que no hauria d'assumir-se com a receptari. El professor Jeammet ja advertix en el prefaç que, si bé els comportaments de l'adolescència responen a esquemes idèntics, els jòvens són persones i, per tant, individualitats, de manera que cap recepta és vàlida per a tothom. Hi ha una idea clau que recorre les cent preguntes plantejades per Jeammet: l'equivocació de considerar un *handicap* la vulnerabilitat dels adolescents, ja que moltes vegades els jòvens fan de les seues debilitats un motor que els espena a superar-se constantment i de manera creativa.

Quant al text de François Richard, té un caràcter més tècnic que l'anterior. De fet, l'autor advertix que s'adreça principalment als estudiants de psicologia i de psiquiatria. Richard sintetiza els principals treballs sobre trastorns psíquics en l'adolescència, tot prenent com a eix teòric fonamental la psicoanàlisi freudiana.

En definitiva, tots dos volums poden fornir, tant pares com joves, de les eines necessàries per a superar les perplexitats típiques de l'adolescència i induir-los, així, a l'acció. I encara més important, inscriure esta acció en una continuïtat que con tribuísca a superar el desànim.

Alicia Toledo

Camino hacia el futuro

Solamente un profundo conocedor del comportamiento de los alumnos en el Aula, es capaz de narrar con veracidad y sin falsear situaciones que, como clichés, se toman de cualquier parte, la historia de un grupo de adolescentes que en el día a día de su formación escolar camina hacia la incógnita de su propio futuro.

UN AÑO IRREPETIBLE

EDUARDO ALONSO

COL·LECCIÓ «ALGAR JOVEN», 22

141 PÀGINES

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2005

El escritor Eduardo Alonso, gran observador del mundo juvenil, nos hace en trega, en esta ocasión, de la historia de un grupo de adolescentes.

La acción transcurre en un Instituto de Secundaria valenciano, desde el hábitat de la clase de 3º B el escritor describe a los alumnos de manera tan gráfica que quienes compartimos la experiencia del Aula no tenemos más remedio que identificar a alguno de los alumnos que habitualmente se sientan en los pupitres. ¿Cómo no reconocer a Andrés Baquín, regordete, simpático y un poco trasto, o a Sergio Segovia, alumno objeto a todas luces, *Homo interruptor* de la clase (nombre que le atribuye el profesor de Alternativa, quien explica latín en cuanto puede), o quizás a Paula, alumna callada y trabajadora como nadie, o a Diana que viene del Perú y no sabe cómo adaptarse a un medio que le resulta extraño?

Eduardo Alonso, hace un inteligente análisis de lo que, en síntesis, podría ser un profesor, amable, paciente y siempre dispuesto a dar marcha atrás para evitar una excesiva tensión en la clase. En su relato, el autor muestra varias problemáticas muy del momento, la soledad de Sergio Segovia, a causa de las necesidades familiares, el desarraigo de los alumnos que vienen de otros países, el mundo silencioso de Paula...

Página a página discurre ante los ojos del lector la vida escolar de unos «adolescentes» que bien podrían ser nuestros propios hijos. Pero el autor no se queda simplemente en el Aula, sino que con mano experta hace que su relato se deslice suavemente, desde la pequeña comunidad que es la clase, con sus auténticos protagonistas (esos siete u ocho alumnos cuyos nombres el profesor se aprende el primer día y ya no olvida), hacia otros campos indagando un sin fin de posibilidades. Podríamos decir que Alonso camina desde lo particular a lo general, o sea desde la pequeña comunidad que es la clase, hasta llegar a alcanzar la macro-comunidad que es el Municipio, sin dejarse en su recorrido, el eslabón de esa comunidad intermedia que sin duda es la familia.

Es sumamente interesante y aleccionador el capítulo titulado «El Zoo de los

Inmigrantes». Ante la inminente visita de la primera autoridad municipal, los animales del zoo de Viveros, escriben un manifiesto de protesta demandando —a la Alcaldesa—, un lugar más amplio donde poder moverse en libertad. Petición que no llega a conseguirse.

Pero no todo se pierde, los chicos al acabar el curso han adquirido madurez y han aprendido muchas palabras del Perú, casi todas las que durante el curso han ido intercambiando con Diana, ella en cambio, ha prendido y tal vez aceptado las costumbres valencianas.

Un curso irreplicable es un libro muy interesante donde nada es gratuito, todo tiene un sentido, tanto para los chicos como para los adultos.

Sólo me queda por decir que, hoy por hoy, también quisiera tener un curso como ese 3º B que protagoniza el relato de Eduardo Alonso.

M^o Teresa Espasa

A propósito de la solidaridad

¿Por qué les exigimos a los niños que tengan un comportamiento y una actitud en la vida, una «teoría» del ser y el estar que nosotros, como adultos, y llegados el caso, no nos aplicamos? A partir de una anécdota Vicent Pardo reflexiona sobre las consecuencias de nuestros posicionamientos éticos.

JAUME, NOOMAN I LA FURGONETA DE 77.777 EUROS

VICENT PARDO

IL·LUSTRACIONS D'IRENE BLASCO

COL·LECCIÓ «LA BICICLETA GROGA», 27

119 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2005

Vicent Pardo (Vinaloza, Valencia, 1954) plantea esta incoherencia al desarrollar una historia en la que el protagonista aplica, llegada la ocasión, una de las máximas aprendidas de su padre: ser generoso y compartir con los demás lo que tenemos.

Jaume, de 4º de Primaria, justo cuando llega a las puertas de su escuela, disfrazado de jirafa (con los consiguientes inconvenientes que le origina disponer, súbitamente y por artificio, de un gran cuello), observa los últimos estertores de la furgoneta del padre de su mejor amigo, Nooman. Éste, desconsolado, explica a Jaume que no podrán acudir a una celebración familiar en su país de origen al no disponer ya de transporte. ¿Y qué hace un amigo de verdad? Pues... ofrecerle la nueva furgoneta que acaba de comprarse su padre, de nada menos que 77.777 euros y que dispone de todo tipo de comodidades.

Cual coro en una tragedia griega (la conciencia colectiva), los compañeros de clase se mofan ruidosamente del ofrecimiento hecho por Jaume: ninguno cree que su padre accederá a prestar su nuevo vehículo.

Vicent Pardo, con ocador de la psicología infantil, dibuja unos personajes con gran realismo, comprensión y ternura, haciendo uso de un lenguaje sencillo, embaucador y dinámico, con guiños de humor y gotas de ironía que denotan a un autor que ama al público al que se dirige, un autor que no ha olvidado el punto de vista del niño, algo que la mayoría perdemos en el tránsito a la adultez. El gran Juan Ramón Jiménez lo expresó como nadie:

«Cuando yo era niño y no había visto ponerse el sol en el mar, ¡cómo yo, soñando, veía ponerse el sol en el mar! Luego, vi ponerse el sol en el mar; y para verlo bien tuve que acordarme de, cuando yo niño, soñando, veía ponerse el sol en el mar».

Encastillado en una alta rama del árbol del patio del colegio, Jaume recibe todo tipo de visitas, hasta que por fin llegan sus padres, que intentan hacerle venir a razones.

La resolución del conflicto, el mejor momento de la narración, deja al desnudo, como al emperador ante los ojos

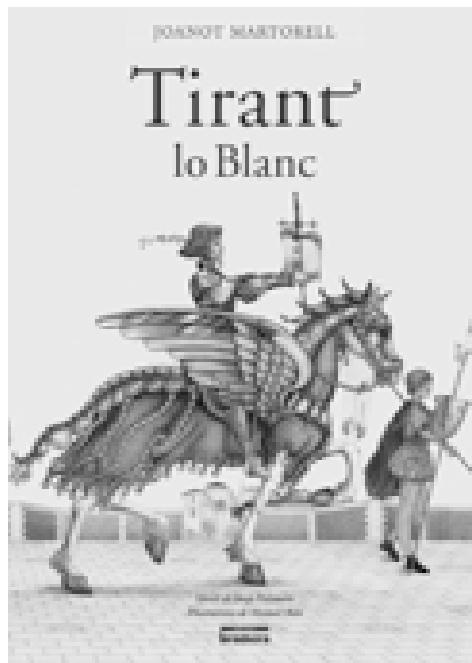
del niño, a los padres de Jaume: si éstos sudaban para hacer comprender a su pequeño que no todo sobre lo que teorizamos puede llevarse a la práctica (y prestar una furgoneta de 77.777 euros pertenece al terreno de la teoría), el hecho de que un vecino muestre sin concesiones su solidaridad provoca la reacción de sus progenitores. Como en el juego de las piezas del dominó, caída una, caen todas (el contacto es la clave) y al ofrecimiento se suman otros. Con unas ilustraciones de Irene Blasco que ejercen una gran complementariedad con el texto, con picados y perspectivas que ensalzan, deformaciones en las proporciones de alto valor emocional (el árbol donde se encuentra Jaume está más o menos accesible según de sea o no estar acompañado) y, sobre todo, la transmisión del estado de ánimo del niño a su disfraz (ambos son uno), *Jaume, Nooman i la furgoneta de 77.777 euros* se lee con mucho gusto. Un homenaje a esa especie en peligro de extinción llamada niño.

Ana Isabel Caro

Una versió del clàssic dels clàssics

Edicions Bromera presenta una versió de la universal obra *Tirant lo Blanc* de la mà de Josep Palomero i amb il·lustracions de Manuel Boix. Batalles, intrigues, conspiracions i aventures donen cos a la novel·la valenciana més universal.

TIRANT LO BLANC

JOANOT MARTORELL

ADAPTACIÓ DE JOSEP PALOMERO

IL·LUSTRACIONS DE MANUEL BOIX

150 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2005

Miguel de Cervantes, en boca del Quixot, va manifestar que «por su estilo es éste el mejor libro del mundo». No hauria d'anar molt de s encaminat quan el *Tirant lo Blanc*, l'obra de Joanot Martorell, s'ha mantingut cinc segles com una novel·la d'intrigues i aventures, però també conspiracions i batalles, que ha ultrapassat les fronteres físiques i territorials valencianes. No debades, la temàtica de l'obra s'inserix en el desig dels països cristians europeus del seu temps d'alliberar Istanbul, l'antiga capital de l'Imperi romà d'Orient, del poder de l'imperi otomà. I en este marc, apareixerà Tirant, un cavaller anglés profundament humà que intentarà ajudar tothom, i acudirà a Constantinoble a frenar l'avanç turc.

L'adaptació que en fa Bromera és amb una versió de Josep Palomero, i amb les il·lustracions de Manuel Boix. D'una banda, Palomero aposta per un llenguatge pròxim al lector, àgil, viu i respectuós amb l'original de Martorell, que presenta, així, una novel·la gai i rebé moderna, amb un argument d'aventures, i també amb un rerefons amorós que acaba imposant-se sobre l'altra part de la trama. L'adaptació de Josep Palomero manté en el *Tirant lo Blanc* l'estil de Martorell, basat en la ironia i la desimboltura dels personatges. No queda de banda, per això, la llibertat amb què els personatges de la novel·la manifesten els seus desitjos sexuals i carnals, en tre d'altres.

D'altra banda, Manuel Boix sintetitza i presenta en imatges alguns dels fragments més representatius de l'obra. Amb vora un centenar d'il·lustracions repartides per les 150 pàgines de l'obra, també s'aconsegueix que el llibre s'acoste a un format visual, i el Tirant es pugui llegir mirant les il·lustracions de Boix. Unes il·lustracions que són bé a doble pàgina, en format panoràmic, o bé quadrades o apaïsades. És clar que la versió de l'obra de Joanot Martorell està concebuda tant per a un públic juvenil com per a l'adult.

El fil argumental relata la trajectòria personal de Tirant, des de la seua formació com a cavaller a Anglaterra, fins a la seua experiència guerrera per terres gregues. Un episodi que, a l'entremig, inclou batalles a l'illa de Rodes, Constantinoble i el nord d'Àfrica. Però al capdavall, l'obra és també la història d'amor, l'acostament entre el cavaller anglés i Carmesina, la princesa de Constantinoble.

Serà el desig de romandre junts, l'amor mutu, el que empenyerà Tirant a lluitar per impedir l'avanç musulmà cap a Europa. Aconseguirà que se signe la pau i, quan ja es disposava a tornar a ser coronat rei, trobarà la mort, una mort que provocarà la desgràcia en cascada. L'argument de la novel·la, de cavallers i amb reticències medievals, adquireix, però, un estil universal i un to poètic.

Agustí Hernández Dolz

El preu de la renúncia

No hi ha millor aprenentatge que la pròpia experiència. És el convenciment a què s'arriba després d'haver davallat a l'infern i haver-ne ressorgit com una au fènix: el viatge iniciàtic de Dora, una adolescent que fa de la renúncia la seua opció per a créixer.

DORA DIU QUE NO

ISABEL-CLARA SIMÓ

COL·LECCIÓ «ESPURNA», 75

147 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2005

«No vull ser la cossa de ningú perquè no vull que ningú siga una cossa per a mi. I si no ho faig ara, que estic travessada d'amor, ja no ho faré mai...»

Amb eixa determinació, Isabel-Clara Simó posa en boca de la protagonista la declaració d'intencions amb què clou la seua última novel·la juvenil, una aposta arriscada i amb evocacions d'altres títols seus.

Si en *Joel* i *Raquel* la situació de desempament que patien els protagonistes era provocada per la mort de la mare o d'una amiga, en *Dora diu que no* l'autora va més enllà i provoca que la protagonista es quede completament òrfena. Així es prepara el detonant, el punt de partida perquè Dora, una jove rebel i inconformista amb el control dels pares, iniciï una experiència vital que l'acaba amb la cruïlla d'una vida que la converteix en adulta abans d'hora.

Amb disset anys ha d'abandonar els estudis, portar una casa i buscar una fae-

na per sobreviure. Sara, una assistenta social de cor gran i paciència encara més gran, l'ajuda a anar surant en un mar de dubtes i passions. És la confessora, l'amiga i la mare i el pare que ja no té. Més que una solució, ella es convertix en el bastó sobre el qual es repen ja i contra el qual lluita per trobar la seua identitat.

L'afany per viure, l'atracció sexual i el secret d'una relació que la desvetla, l'empenyen a una doble vida que es nega a revelar per por a la desaprovaçió de Sara. De la mà de Marc, un xicot que pràcticament la dobla en edat, Dora coneix i es descobreix a si mateixa. Intel·ligent, culte i amb una bagatge vivencial que l'enlluerna i alhora la fa malfiar-se'n, ell és el lladre que li arravata el cor, però no l'ànima.

La capacitat per a explicar i fer digressions sobre art i pintura, les referències llibresques per a refermar les seues paraules, la facilitat per a convèncer i, per descomptat, l'atractiu físic, fan de Marc l'objecte d'un desig ara agre, ara dolç. El deler, la volença de més que un tòpic d'una història d'enamorats badocs, esdevé esperó d'un descobriment personal que deixa emprems inesborrables. I, enmig de tot això, pensaments en veu alta sobre el verdader sentit de l'amistat, la culpa i la hipocresia. Pen-

saments precipitats i meditats que demanen la complicitat del lector, mentres s'escolen per les esquerdes d'una acció esguitada de monòlegs o aparts d'una gran càrrega psicològica. Són el contrapunt, el recurs que ens permet resseguir l'evolució de Dora al llarg de tota la novel·la.

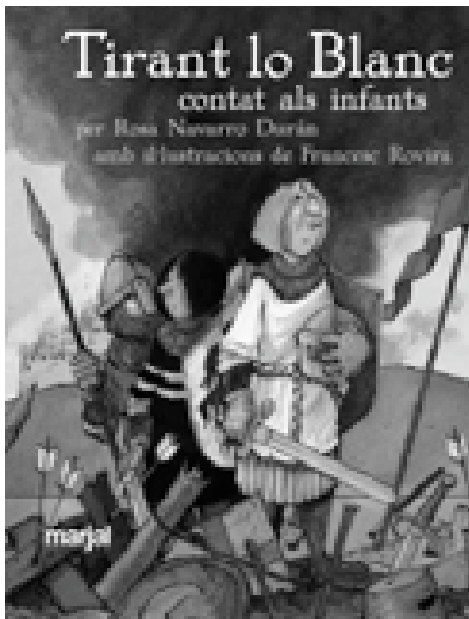
És el viatge i no la destinació el que mostra Isabel-Clara Simó. El peipile, el trànsit cap a la pròpia Ítaca, la interior, la que ex i gix nadar a contracorrent i anar mar endins. Així veiem la protagonista de *Dora diu que no*: com una adolescent que, al capdavant, decidix perdre de vista la costa, rompre els lligams i fitar el nord de la nau de la seua vida.

Exercici d'introspecció d'un llibre que, contra les modes imperants, avantposa la realitat despulada del patiment a la fantasiada emoció de les llegendes. L'aposta ferma d'una escriptora tan rebel i inconformista com la seua protagonista. Ofici, molt d'ofici que, tanmateix, no eximix el relat d'alguns trets forçats en la caracterització de certs personatges.

Santi Vallés

Imbatible Tirant

Tirant lo Blanc contat als infants és una adaptació d'un clàssic de la literatura, adreçada als més menuts, duta a terme per Rosa Navarro i amb il·lustracions de Francesc Rovira. L'obra ha estat publicada per l'editorial Marjal.

TIRANT LO BLANC CONTAT ALS INFANTS

ADAPTACIÓ DE ROSA NAVARRO DURÁN

IL·LUSTRACIONS DE FRANCESC ROVIRA

197 PÀGINES

EDITORIAL MARJAL, MISLATA, 2005

És una bona idea acostar els clàssics de la literatura als menuts per tal que coneguen els herois, batalles o amors que ens són propis en la mesura que pertanyen al nostre patrimoni cultural, però que, per la seua importància, han esdevingut universals. Tothom sap qui són Romeu i Julieta, o Pinocchio, o Medin, fins i tot els més joves, per això s'han de conèixer també, incorporar-los a l'imaginari comú, personatges com el nostre cavaller més valuós: Tirant lo Blanch.

Per què llegir els clàssics? o, en el nostre cas concret, per què contar-los als més joves? Una bona resposta la trobem llegint l'obra de Calvino *Perché leggere i darsi*. Un clàssic, segons este important autor, s'ha de llegir de jove i s'ha de tornar a llegir, que no rellegir, quan arribem a l'edat adulta: sempre ens aportarà alguna cosa i ens sorprendrà. Però, en una societat en què la lectura es fa cada vegada més rara, qui ha llegit real-

ment els clàssics de la nostra literatura? Potser, si férem una enquesta, tothom diria que coneix *Tirant lo Blanch* o el comte Amau, tanmateix, poques persones deuen haver llegit estes obres íntegrament.

De fet, llegir *Tirant lo Blanch* és apassionant encara que no gens fàcil, i una lectura de mil pàgines es fa potser més dura per a un adult que no ha tastat, de menut, la satisfacció d'acompanyar l'heroi en les diverses aventures, o en els somnis. És una de les raons per les quals es demostra positiva l'adaptació del clàssic duta a terme per l'autora Rosa Navarro Durán. Igual que els xiquets i les xiquetes lligen *Les aventures d'en Cèbeta*, *Momo*, o *Harry Potter*, podran tindre accés, d'ara endavant, a obres com *Tirant lo Blanch*. En la present edició contada als infants hi ha, a més a més, excel·lents il·lustracions que reforcen i ajuden a comprendre'n la lectura.

Llegint el llibre, doncs, els jóvens lectors –i també les persones adultes que es decidixen a llegir-lo– trobaran una selecció de les aventures més conegudes del coratjós cavaller: des de la seua presentació inicial, on s'explica d'on ve el nom de Tirant lo Blanch i els orígens bretons de l'heroi, passant per les principals proeses dutes a terme en els diferents països per on passa, fins a arribar a

Constantinoble, on troba l'amor pur i intens de la seua estimada Carmesina. Tot açò amb un llenguatge cuidat i accessible al tipus de lector a qui va adreçada l'obra. Les imatges de Francesc Rovira, que acompanyen els diferents episodis, contribuïxen a fer d'esta adaptació un conte il·lustrat que es podrà llegir fàcilment, d'una forma divertida i que, de ben segur, agradarà. A més a més, el volum és bonic, amb molt de color, una enquadernació molt cuidada i un paper de qualitat. Tot un seguit de coses que, a banda de les que s'han dit més amunt, fan del *Tirant lo Blanc contat als infants* un perfecte candidat a completar i augmentar la nostra biblioteca, o la dels vostres fills i filles, després d'una plaent lectura, és clar.

Maria Sirera i Conca

Còctel novel·lesc

Perifèric Edicions afegix un altre nom clàssic a la seua col·lecció de narrativa: Joaquim Carbó. *Retrat amb negra* és el primer títol que este prolífic autor oferix a l'editorial de Catarroja, on ja han publicat altres noms consagrats de la narrativa juvenil, com ara Joan Pla.

RETRAT AMB NEGRA

JOAQUIM CARBÓ

COL·LECCIÓ «NARRATIVA», 8

212 PÀGINES

PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2005

Retrat amb negra es fa ressò d'algunes de les malalties socials que ens preocupen a principis del nou mil·lenni i, desgraciadament, descriu més d'una situació molt menys «novel·lesca» del que ens agradaria. L'intent de cremar un indigent mig llunàtic al mig del carrer, protagonista per una colla d'*skins* que s'han fet amos i senyors d'un barri metropolità humil, és un dels incidents que ens recorda una vegada més que la realitat supera la ficció. Els llibres de Carbó estan tot sovint impregnats d'una marcada actitud ètica i la defensa dels valors humans i del compromís social s'erigixen constantment en estandards de la seua literatura. Un dels exemples més recents: *La caritat explicada als joves* (Columna, 2005). La novel·la que comentem hui tampoc no s'escapa d'esta voluntat al·liconadora, cívica i –per què no dir-ho?– *engagée*. El mateix autor ha afirmat, en més d'una ocasió, que, a través de les seues novel·les,

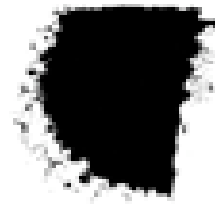
intentaria ridiculitzar la ganduleria, la hipocresia, la violència, el racisme o la prepotència. *Retrat amb negra*, lluny de defugir este compromís, el convertix en l'eix central de la seua trama.

En la primera part de la novel·la, David, un orfe que viu amb el seu avi i que intenta trobar el seu camí men tres treballa en un supermercat, queda involucrat, per una sèrie de coincidències, en una de les ver gonyoses i cru els bretolades comeses per uns *skins* que tenen atemorits a tot el barri. L'ambient claustrofòbic i insofrible que es deriva d'esta situació, la mort del seu avi, l'ambada d'un nou amic amb aires de cooperant i heroi internacional, juntament amb l'atracció irracional per una xica africana anònima d'una foto de diari, són els factors que, units, fan decantar el protagonista per una solució dràstica i ràpida, una fugida cap endavant que només té un camí possible: el camí de Nissòtia. Així, en la segona part de la novel·la, David emprén el viatge cap a este menut –i imaginari– país africà amb uns companys de viatge que res tenen a veure amb els seus estimats amics de la ciutat i amb l'únic objectiu de deslliurar-se d'un passat que no el porta en lloc. El futur també és molt incert i els fets se succeïxen tan ràpidament que el protagonista es tro-

ba immers, gai rebé sense triar-ho, en una perillosa missió humanitària.

La novel·la intenta tocar massa «tecles» alhora i les situacions enreessades, plantejades per fer avançar l'acció, es resolen acceleradament i d'una manera poc versemblant. Els personatges són plans i clarament arrengherats entre els bons o els dolents, a més, els bons, desborden per una actitud políticament correcta i com promesa poc creïble. La pinzellada amorosa no deixa de ser això i tampoc aporta cap a tractiu a la narració. Una novel·la excessivament exemplar en què l'únic lligam esdevé un personatge principal que no acaba de seduir-nos.

Isabel Clara Moll

La història continua al regne dels elfs

Amb *L'Emperador Porpra*, Herbie Brennan dona continuïtat a la història d'*El Portal dels Elfs*, també editada per Bromera, en la qual les dimensions de la fantasia i la realitat, el món dels elfs i el de les forces del mal es creuen, posant el marc a un relat on l'aventura i el sentit de l'humor estan damunt la taula.

L'EMPERADOR PORPRA

HERBIE BRENNAN

TRADUCCIÓ DE JOSEP MARCO

COL·LECCIÓ «ESFERA», 6

433 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2005

El Portal dels Elfs és el títol amb el qual Herbie Brennan va encetar una història al més tradicional estil del gènere de la literatura fantàstica, que va captivar milers de lectors jòvens d'arreu del món. Ara Brennan, que protagonitza diferents pàgines webs amb les seues històries, ens sorprén de nou amb la segona entrega, sota el títol de *L'Emperador Porpra*, un relat que promet ser de nou un èxit en tre els lectors del primer títol i amants del gènere que sembla haver cobrat protagonisme a les prestatgeries en les darreres temporades editorials.

L'Emperador Porpra reprén la història acabada en *El Portal dels Elfs* al moment immediatament posterior a la mort de l'emperador i arranca amb l'inici dels preparatius per a la successió d'este al tron. Al regne dels elfs la tradició mana que el príncep hereu ocupe el lloc de l'emperador i per a

complir este dictat, al palau porpra tot es prepara: els vestits, el menjar, els acompanyants, les invitacions, els convidats i les cerimònies reials prèvies a què tot aspirant a emperador s'ha hagut de sotmetre des de l'inici dels temps.

Els personatges ja coneguts, com el príncep hereu Pyrgus –una ànima càndida que no desitja ser emperador–, la seua germana Blue –que és la més sensata i madura del grup–, el guardià del regne Fogarty –que ja es troba major– i el jove protagonista Henry es donen cita de nou per tornar a lluitar per evitar que el regne dels elfs caiga en mans dels malvats elfs de la nit. Potser la lluita no siga fàcil, però a Henry no li importa allò de tornar a tindre un motiu per a traslladar-se des del seu barri al regne dels elfs i retrobar-se amb Blue, eixa noia que, tot i que ell no ho sap, està desitjant estrenar el vestit de seda confeccionat per les mestresses de la seda del regne, perquè Henry quede impressionat.

Des de les primeres planes l'autor planteja l'existència de diferents dimensions en les quals la vida quotidiana i real es barreja amb el món màgic dels elfs i l'univers del mal encarnat pels elfs de la nit i el regne de l'Infern. Els llocs comuns de la literatura fantàstica es repeteixen i ens trobem un relat masculí sobre

la lluita del bé contra el mal, la presència dels herois, les princeses que necessiten ser salvades del perill, els sers extranyos, les conspiracions i el joc d'abandonar el propi «jo» de la realitat quotidiana per a encarnar un personatge mitològic o imaginari que aconseguix complir totes les fantasies.

La història s'inicia en el moment dels preparatius de la successió de l'emperador. Quan ja està tot a punt per a la cerimònia, inesperadament l'emperador, que havia sigut assassinat, ressuscita i torna al palau porpra. Algun personatge misteriós i fosc està darrere de tot allò. La confusió i el caos sembla el regne dels elfs, que es troba més que mai a l'abast dels sers diabòlics del regne de l'Infern i així comença a desenvolupar-se una història èpica amb una gran dosi de sentit de l'humor, però també de tensió i misteri en l'univers fantàstic creat per Brennan. Sols Henry, el jove que es traslladarà des del món dels humans per participar d'acompanyant en la cerimònia de successió, podrà ajudar-los a alliberar el regne de les mans dels malignes, això sí, amb l'ajuda d'encanteris perquè no puga assabentar-se'n sa mare.

Anna Gimeno

Una professió mitificada

Jugar a detectiu sent periodista pot resultar perillós, però limitar-se a refregir notícies dins del cau de la redacció pot matar d'avorriment i grisor. Esta és la història d'un jove periodista vanitós i agosarat que vol traure a la llum les brutícies de la seua societat.

UN ASSUMPTE DE PERIFÈRIA

JORDI SEBASTIÀ

COL·LECCIÓ «EL GRILL», 66

106 PÀGINES

EDITORIAL TRES I QUATRE, VALÈNCIA, 2005

Si algun recurs no li ha fallat mai a Jordi Sebastià, és la seua agilitat per escorcollar i imaginar. És part de l'ofici i del caràcter. És el Jordi periodista imaginant a tothora històries bufones per ser publicades.

Així li ocorre al protagonista d'esta història, en Joan Ballester. Un jove periodista que ha après l'ofici amb rapidesa i que ha renunciat al romanticisme i a la parafernàlia que envolta la professió per acceptar que, com li diuen des de dalt: «el periodista és aquell que ompli un espai en blanc amb el tema que li han manat i que, a més, ho fa ràpid: la resta és literatura».

Inquiet, intel·ligent i un tant ambiciós, Joan sap que el peix està ja venut i que tot allò de l'«ofici que només s'aprèn amb els anys» no qualla en el cas del periodisme, que més aviat és un «mite ridícul per a justificar injustificables diferències de sou, de categoria i de tracte». Per a en Joan, doncs, el perio-

disme és, si més no, un ofici «mecànic» que s'aprén «en poc més d'una setmana». Escrita amb gràcia i agilitat, *Un assumpte de perifèria* és una novel·la breu que festeja amb el gènere negre sense molt d'èxit, i que, tot i no tenir grans pretensions literàries, presenta uns diàlegs plens de vida i ritme, gràcies a una combinació encertada de registres lingüístics i personatges.

Emmarcada en el context de la ciutat de València i de la seua perifèria, és este darrer l'espai que pren un major protagonisme en la novel·la. La perifèria s'alça ací, doncs, com a sinònim de lloc oblidat, inexistent i amuntegat, on els criteris urbanístics i de sostenibilitat deixen pas al caos i a les deixalles humanes.

Precisament en este escenari solitari i decrepit és on té lloc l'operació que mou els fils de l'argument i que amaga, en tantes sorpreses: intrigues, corrupcions, ambicions professionals i la mala sort d'uns pobres de sgraciats que, per més que ho intenten, ho tenen en cru per tal d'eixir de la misèria.

Men trestant, Joan –vanitos com la majoria dels periodistes– procura prendre cura dels seus contactes, i en especial, dels que li poden proporcionar les exclusives cridaneres del prestigiós periodisme d'investigació.

Tot i ser conscient, però, que este gènere informatiu «inexistent» i tan venenat no és més que una «gran fallàcia de la professió», en Joan no pot estar-se de ficar el nas en un assumpte tèrbol i implicar-s'hi més del que tenia previst.

Recuperada ara per la col·lecció juvenil «El Gri ll» de l'editorial 3 i 4, i amb una retrat introductorí divertit i afalagador de l'escriptor Rafa Gomar, la recent reedició d'*Un assumpte de perifèria* – crònica d'este «canibalisme consentit i mutu» que no coneix escrúpols anomenat periodisme d'investigació – conté també un conjunt de propostes didàctiques, obra de Maria Viu, força interessants. En elles, el lector jove tindrà l'ocasió de tornar sobre el text des de la curiositat, per tal d'aprofundir en les tècniques narratives i en el procés de creació literària, i esbrinar-hi, de pas, molt més del que havia percebut en la lectura.

Lourdes Toledo

Il·lustració de Saul Steimberg

Contes artesans

Un regal narratiu per als amants de la novel·la que recupera les tradicions arrelades al nostre passat més immediat. Un passat que, tanmateix, veiem tan llunyà que ens sorprén adonar-nos que alguns dels seus protagonistes encara en guarden un record vivíssim per a contar-nos-ho en primera persona.

CONTES DE PANSERO

JOSEP CASTELLÓ I VIVES

173 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2005

Josep Castelló i Vives descriu amb rigor i amenitat el procés manual d'escaldar el raïm per a fer-lo pansa, és a dir, la faena del «pansero» que es duia a terme dins de l'economia familiar. Combina la història lineal i cronològica amb altres relats breus, de diferent naturalesa, amb una capacitat de fabular que els dota d'un to rondallístic. Històries enllestides amb una tècnica semblant al *patch-work*, amb retalls o episodis que han sabut esperar pacientment fins a trobar el lloc i moment més adients per a ser cosits, amb l'afany ecològic après al llarg de la convivència amb una generació que no es podia permetre el luxe de malbaratar cap recurs natural. A ritme pausat, l'estructura permet anar introduint-hi temes d'importància transcendental: el respecte a la natura, el pacifisme, la tradició, la cultura, les passions humanes, la justícia, els diners o l'avarícia. Relats que

són una reflexió per ells mateixos i que, alhora, conviden el lector a reflexionar-hi. Són els contes de l'avi que omplien el temps de vetla a la llum del gresol, i que, en tre línies, parlen del poderós canvi generacional de què ha sigut testimoni el protagonista.

Amb llenguatge directe, efectiu i afectiu, vivificat amb diàlegs que desprenen autenticitat, el relat està bastit amb ofici artesanal, com un bon guisat d'ingredients senzills que, cuinats a foc lent, van donant consistència al plat. L'autor salva de l'extinció el vocabulari específic d'esta activitat familiar que s'ha vist superada per la industrialització en poc de temps: fer llata, anar al riurau, fer gavelles de llenya, preparar el lleixiuo escaldar la pansa. Un ofici agrari que es duia a terme treballant de sol a sol i que involucrava tots els membres de la família i la comunitat, fins i tot els més jòvens que, tanmateix, vivien els dies de més treball com una festa.

Les nombroses històries dins la història principal tenen els més variats protagonistes. Des de la senyora anomenada Necessitat fins als animals que compartien protagonisme amb els humans, en tre els quals l'haca que coneix el camí i permet al conductor fer una becadeta, el contemplat gosset Figo, la valenta gata Rosada o l'intel·ligent i en tranyable gos Ferèstec.

El resultat, un relat amb variades textures que mobilitza els sentiments d'arrelament a la terra, rememorant els records pels cinc sentits.

Els escenaris reals, entre el Montgó i Segària, donen versimblança a la novel·la que, a més d'històrica, és geogràfica.

Contes de pansero és el llegat que l'autor ha volgut traslladar a la memòria dels seus néts perquè puguen «descorfar» d'una manera entretinguda i, perquè no, didàctica, el seu passat més immediat. Josep Castelló ha mantingut intactes les seues vivències infantils i, amb generosa actitud, les ha adobades amb la paciència de l'artesà en forma literària per facilitar als lectors situar-se en el temps de la narració. Proporciona al lector jove uns bons referents i, a més, els ajuda a situar-se en el seu marc històric.

En una relectura positiva de la globalització que aposta per universalitzar la tradició cultural pròpia com a senya d'identitat, *Contes de pansero* accepta el repte. Els potencials lectors n'han d'acceptar un altre: prendre's el temps just per llegir-lo, sense pressa.

Isabel Marín